

Do Things Change?

I Time Flies?

במדבר פרק כ

(א) ויבאו בני־ישראל כל־העדה מדבר־צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם
 (ב) ולא־היה מים לעדה ויקהלו על־משה ועל־אהרן

(1) The Israelites arrived in a body at the wilderness of Zin on the first new moon, and the people stayed at Kadesh. Miriam died there and was buried there.

(2) The community was without water, and they joined against Moshe and Aharon.

תלמוד בבלי: יבמות ט:

אמר רב חסדא טובלת ואוכלת עד ארבעים דאי לא מיעברא הא לא מיעברא ואי מיעברא עד ארבעים מיא בעלמא היא

40 days...a pivotal stage in utero

II. A Fateful Encounter at the Rock

במדבר פרק כ

(ג) וירב העם עם־משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני יקוק
 (ד) ולמה הבאתם את־קהל יקוק אל־המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו
 (ה) ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל־המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין
 לשתות

(ו) ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל־פתח אהל מועד ויפלו על־פניהם וירא כבוד־יקוק אליהם (פ)
 (ז) וידבר יקוק אל משה לאמר:
 (ח) קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת
 להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם:
 (ט) ויקח משה את המטה מלפני יקוק כאשר צוהו:
 (י) ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוציא לכם
 מים:

(יא) וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם: ס
 (יב) ויאמר יקוק אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את
 הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם:

(יג) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יקוק ויקדש בם: ס

(3) The people quarreled with Moshe, saying, "If only we had perished when our brothers perished before HaShem!

(4) Why have you brought HaShem's congregation into this wilderness for us and our beasts to die there?

(5) Why did you make us leave Egypt to bring us to this wretched place, a place with no grain or figs or vines or pomegranates? There is not even water to drink!”

(6) And Moshe and Aharon came away from the congregation to the entrance of the Tent of Meeting, and fell on their faces. The Presence of HaShem appeared to them,

(7) And HaShem spoke to Moshe, saying,

(8) “You and your brother Aharon take the rod and assemble the community, and before their very eyes order the rock to yield its water. Thus you shall produce water for them from the rock and provide drink for the congregation and their beasts.”

(9) Moshe took the rod from before HaShem, as He had commanded him.

(10) Moshe and Aharon assembled the congregation in front of the rock; and he said to them, “Listen, you rebellious ones, shall we get water for you out of this rock?”

(11) And Moshe raised his hand and struck the rock twice with his rod; out came abundant water, and the assembly and their beasts drank.

(12) And HaShem said to Moshe and Aharon, “Because you did not believe in Me to sanctify Me in the sight of the Children of Israel, therefore you shall not lead this congregation into the land that I have given them.”

(13) They are the waters of strife—where the Children of Israel quarreled with HaShem—and He was sanctified through them.

III. Approaches

אברבנאל במדבר פרק כ

וכן העונש הזה לא היה למשה ולאהרן על מי מריבה לבד כי העונש היה בעצם ואמת על מה שעשו קודם לזה (אהרן-חטא העגל; משה-חטא המרגלים) וכדי לכסות עליהם ולחוס על כבודם תלה ענשם עד מי מריבה על אשר מרו דברי השם

Abravanel: There must be another answer....

רש"י במדבר פרק כ

(יב) יען לא האמנתם בי - גלה הכתוב שאלולי חטא זה בלבד היו נכנסין לארץ, כדי שלא יאמרו עליהם כעון שאר דור המדבר, שנגזר עליהם שלא יכנסו לארץ, כך היה עון משה ואהרן...
להקדישני - שאילו דברתם אל הסלע והוציא הייתי מקודש לעיני העדה ואומרים מה סלע זה שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה מקיים דבורו של מקום, קל וחומר אנו:...
 (יג) ויקדש בם - שמתו משה ואהרן על ידם. שכשהקב"ה עושה דין במקודשיו הוא יראוי ומתקדש על הבריות, וכן הוא אומר (תהלים סח, לו) נורא אלהים ממקדשיך, וכן הוא אומר (ויקרא י, ג) בקרובי אקדש:
 Rashi: The classical approach and more...

רשב"ם במדבר פרק כ פסוק י'

... ומספק אמר משה כן, שטעה במה שאמר לו הק' קח את המטה, ולא האמין שבדבורו עם הסלע יוציא ממנו מים אלא בהכאת המטה כמו שעשה ברפידים, ומה שאמר לו הקדוש ברוך הוא ודברתם, היה סבור שזו היא [רצונו של הק' לדבר אל] הסלע בהכאה במטה... והקב"ה הסכים על ידי משה לצאת [מים] על ידי הכאתו, ואעפ"י כן נענש, שהק' מדקדק עם הצדיקים. וזהו שאמר הק' יען לא האמנתם בי להקדישני, על ידי דיבוריכם אל הסלע, לפי שהוא מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה...

Rashbam: The higher you rise....

ספורנו במדבר פרק כ

... ובהיות מיני הנסים המסופרים בכתבי הקדש על אחד מג' פנים. הא' הוא נס נסתר כמו ירידת המטר וההמלט מן החלאים ומן הצרות. ... והב' הוא נס נגלה לא יוכל הטבע לעשותו באותו האופן אבל יעשהו אחר תנועות רבות במשך זמן... והג' הוא מין מן הנסים שלא יוכל הטבע לעשותו בשום אופן. וזה המין יעשה האל יתעלה על ידי עבדיו בדבור בלבד שהיא פעולה שכלית ויותר נכבדת משאר תנועותיו הגשמיות

Sforno: Not all miracles are alike...

רמב"ן במדבר פרק כ

... וה"ר רבי משה (סוף פ"ד משמנה פרקים) סבר בו סברא, ואמר כי משה רבינו ע"ה חטאו הוא שנטה לצד הרגזנות באמרו שמעו נא המורים, דקדק עליו הש"י שיהיה אדם כמוהו כועס לפני עדת בני ישראל במקום שאין ראוי בו הכעס... והוסיף הבל על הבלים. שהכתוב אמר "מריתם פי" שעברו על דברו, ואמר "לא האמנתם בי" שלא האמינו בו, אין העונש בעבור שכעס. והקרוב מן הדברים שנאמרו בזה, והוא טוב לדחות השואל, הם דברי רבינו חננאל שכתב כי החטא הוא אמרם (פסוק י) המן הסלע הזה נוציא לכם מים, וראוי שיאמרו יוציא ה' לכם מים

Rambam and Ramban: Dueling Rationales

IV A New Approach: Deja Vue All Over Again?

שמות פרק י"ז

- (א) ויסעו כל עדת בני ישראל ממדבר סין למסעיהם על פי יקוק ויחנו ברפידים ואין מים לשתת העם:
 (ב) וירב העם עם משה ויאמרו תנו לנו מים ונשתה ויאמר להם משה מה תריבון עמדי מה תנסון את יקוק:
 (ג) ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא:
 (ד) ויצעק משה אל יקוק לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלני:
 (ה) ויאמר יקוק אל משה עבר לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת:

(ו) הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם ויעש כן משה לעיני זקני ישראל:

(ז) ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את יקוק לאמר היש יקוק בקרבנו אם אין:

- (1) And the entire assembly of the Children of Israel journeyed from the Wilderness of Sin and they encamped at Rephidim, and there was no water for the people to drink.
- (2) And the people quarreled with Moshe. "Give us water to drink," they said; and Moshe replied to them, "Why do you quarrel with me? Why do you try HaShem?"
- (3) And the people thirsted there for water; and the people grumbled against Moshe and said, "Why did you bring us up from Egypt, to kill us and our children and livestock with thirst?"
- (4) And Moshe cried out to HaShem, saying, "What shall I do with this people? Before long they will be stoning me!"
- (5) And HaShem said to Moshe, "Pass before the people; take with you some of the elders of Israel, and take along the rod with which you struck the Nile, and set out.
- (6) Behold! I will be standing there before you on the rock at Chorev. Strike the rock and water will issue from it, and the people will drink." And Moshe did so in the sight of the elders of Israel.
- (7) And the place was named Massah U'Meriva, because the Israelites quarreled and because they tried HaShem, saying, "Is HaShem present among us or not?"

V Looking Back: An Unnecessary Miracle?

שמות יז: טז-כ

וידבר יקוק אל־משה לאמר
 דבר אל־בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל־נשיאיהם לבית אבתם שנים עשר מטות
 איש את־שמו תכתב על־מטהו
 ואת שם אהרן תכתב על־מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבותם
 והנחתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד לכם שמה
 והיה האיש אשר אבחר־בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את־תלנות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם
 וידבר משה אל־בני ישראל ויתנו אליו כל־נשיאיהם מטה לנשיא אחד מטה לנשיא אחד לבית אבתם שנים
 עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם
 וינח משה את־המטת לפני יקוק באהל העדת
 ויהי ממחרת ויבא משה אל־אהל העדות והנה פרח מטה־אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים
 ויצא משה את־כל־המטת מלפני יקוק אל־כל־בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו (ס)
 ויאמר יקוק אל־משה השב את־מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני־מרי ותכל תלונתם מעלי ולא
 ימתו
 ויעש משה כאשר צוה יקוק אתו כן עשה (ס)

HaShem spoke to Moshe, saying:

Speak to the Children of Israel and take from them one staff for each father's house from all their leaders according to their father's house, twelve staffs; each man's name shall you inscribe on his staff,

And Aharon's name shall you inscribe on the staff of Levi there being one staff for each head of their father's house;

And you shall place them in the Tent of Meeting before the Testimony, where I meet with you.

The staff of the man whom I choose shall sprout, and I will rid Myself of the incessant mutterings of the Israelites against you.

Moshe spoke thus to the Israelites. Their chieftains gave him a staff for each chieftain of an ancestral house, twelve staffs in all; among these staffs was that of Aharon.

Moshe deposited the staffs before HaShem, in the Tent of the Testimony.

The next day Moshe entered the Tent of the Testimony, and there the staff of Aharon of the house of Levi had sprouted: it had brought forth sprouts, produced blossoms, and borne almonds.

Moshe then brought out all the staffs from before HaShem to all the Israelites; each identified and recovered his staff.

HaShem said to Moshe, "Put Aharon's staff back before the Testimony, to be kept as a lesson to rebels, so that their mutterings against Me may cease, lest they die."

This Moshe did; just as HaShem had commanded him, so he did.